

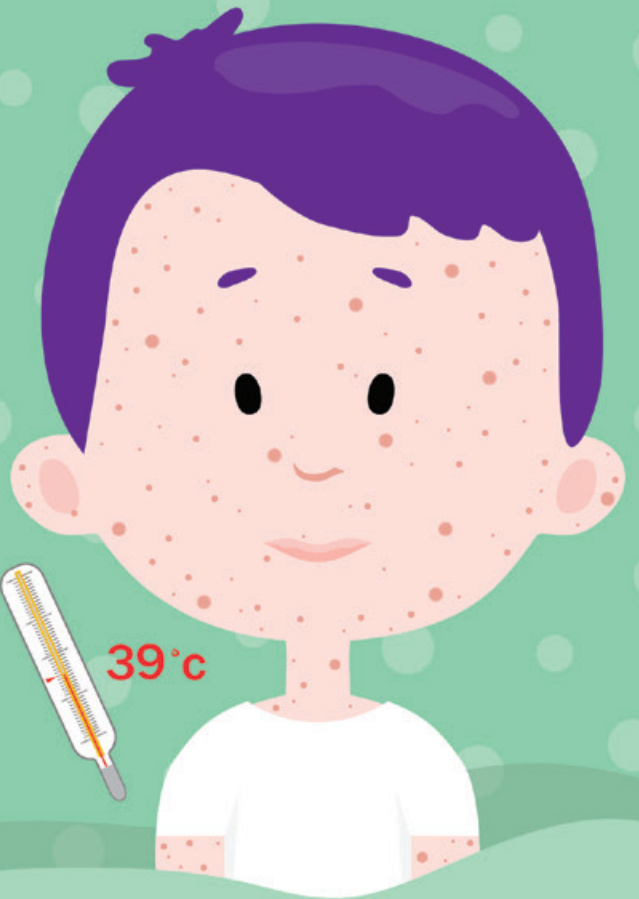
โรคหัด

(Measles)

โรคหัดเป็นโรคที่ติดต่อได้ง่าย
ผ่านทางการไอ จาม

39°C

โรคหัดเป็นไขออกผื่นชนิดหนึ่ง ซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสในกลุ่ม Morbillivirus มักพบในเด็กเล็ก แต่ก็อาจพบในเด็กโตหรือในผู้ใหญ่ได้ โรคหัดเป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังเพราะสามารถติดต่อกันได้ง่าย และในบางครั้งอาจพบภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงถึงแก่ชีวิตได้ โรคหัดสามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน แต่ยังไม่มียารักษาเฉพาะ

ลักษณะอาการของโรคหัด

โรคหัดมีระยะฟักตัวประมาณ 8-12 วัน หลังจากระยะฟักตัวแล้วจะเริ่มมีอาการดังนี้

1. ระยะเริ่มต้น ผู้ป่วยจะเริ่มมีไข้สูง อ่อนเพลีย มีอาการไอที่เด่นชัด ร่วมกับมีอาการตาแดง อาจมีอาการเหมือนอาการแพ้แสงร่วมด้วย ผู้ป่วยจะมีอาการในระยะนี้ประมาณ 2-4 วัน ในระยะนี้ช่วงก่อนผื่นขึ้นอาจพบจุดขาว ๆ บนพื้นแดงที่บริเวณกระพุ้งแก้มเรียกว่า Koplik spot หากพบจุดขาว ๆ นี้ จะสามารถวินิจฉัยได้ค่อนข้างแน่นอนว่าเป็นโรคหัด

2. ระยะผื่น หลังจากมีไข้สูง ไอ ตาแดง 2-4 วัน ผู้ป่วยก็จะเริ่มมีผื่นแดง ๆ ขึ้น โดยเริ่มที่ศีรษะ บริเวณโหนก กระจายไปตามลำตัว ไปยังแขนขา ลักษณะผื่นช่วงแรกจะเป็นสีแดง ต่อมาจะกลายเป็นสีคล้ำอยู่รวมกันเป็นปื้น ในช่วงนี้ผู้ป่วยจะยังมีไข้สูง ไอ ตาแดงอยู่ อาจมีต่อมน้ำเหลืองโตร่วมด้วยได้ ระยะนี้จะอยู่ราว 3-4 วัน จากนั้นไข้จะลดลง ผื่นอาจอยู่ได้ถึง 1 สัปดาห์ และอาการไออาจอยู่ได้ถึง 2 สัปดาห์

ภาวะแทรกซ้อน

ภาวะแทรกซ้อนที่อาจพบได้ในผู้ป่วยโรคหัด ได้แก่ ภาวะปอดบวม หูชั้นกลางอักเสบ ถ่ายเหลว สมออักเสบ รวมถึงการติดเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อน โดยภาวะแทรกซ้อนพบได้ประมาณร้อยละ 30 ของผู้ป่วยโรคหัด ภาวะถ่ายเหลวจะเป็นภาวะแทรกซ้อนที่พบได้บ่อยที่สุด ผู้ที่มีโอกาสพบภาวะแทรกซ้อนสูงขึ้น ได้แก่ ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ (เช่น รับประทานยากดภูมิ ได้รับเคมีบำบัดอยู่) หญิงตั้งครรภ์ เด็กอายุน้อย โดยเฉพาะอายุน้อยกว่า 1 ปี ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีภาวะทุพโภชนาการ

ระยะเริ่มต้น
จุดขาว ๆ บนพื้นแดงที่บริเวณกระพุ้งแก้ม
เรียกว่า Koplik spot

ระยะผื่นช่วงแรก
ผื่นแดง ๆ เริ่มที่ศีรษะ
กระจายไปตามลำตัว

การแพร่เชื้อ

โรคหัดเป็นโรคที่ติดต่อได้ง่าย ด้วยการติดต่อทางการหายใจ ติดต่อผ่านทางการไอ จาม พบว่าเชื้อไวรัสที่ออกมาสามารถอยู่ในอากาศได้นานถึง 2 ชั่วโมง และพบว่าผู้ที่สัมผัสเชื้อและยังไม่มีภูมิคุ้มกันมีโอกาสติดโรคได้ถึงร้อยละ 90 ซึ่งผู้ป่วยโรคหัดสามารถแพร่กระจายเชื้อได้ถึง 4 วันหลังผื่นเริ่มขึ้น

การรักษา

ปัจจุบันยังไม่มียารักษาจำเพาะ เป็นการรักษาตามอาการ ได้แก่ การให้ยาลดไข้ ให้สารน้ำและอาหารอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ การรับประทานวิตามินเอเสริมในผู้ป่วยโรคหัดจะสามารถช่วยลดภาวะแทรกซ้อนบางอย่าง และลดอัตราการเสียชีวิตได้

แนวทางการป้องกันโรคหัด

เนื่องจากโรคหัดแพร่จากคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่งได้ง่าย ดังนั้น เมื่อพบผู้ป่วยที่สงสัยว่าเป็นโรคหัด ควรรายงานให้ทางเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทราบ เพื่อช่วยในการควบคุมการแพร่ของเชื้อ ต้องค้นหาผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ เช่น ผู้ที่ยังได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดไม่ครบ หรือผู้ที่ยังไม่เคยได้รับวัคซีนและยังไม่เคยเป็นหัด เพื่อจะแยกคนกลุ่มนี้ออกมาไม่ให้ไปสัมผัสกับผู้ที่เป้นโรค และหากได้สัมผัสกับผู้ที่เป้นโรคแล้ว ก็ต้องเฝ้าระวังว่าจะเป็นโรคหรือไม่

ปัจจุบันมีวัคซีนป้องกันโรคหัด ซึ่งเป็นวัคซีนรวมโดยมีวัคซีนป้องกันโรคหัดเยอรมัน และโรคคางทูมอยู่ด้วย ในประเทศไทยแนะนำให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัด 2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่ออายุ 9 เดือน และครั้งที่ 2 เมื่ออายุ 2 ขวบครึ่ง